

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag
till godkännande av rådets beslut av den 29 september
2000 om systemet för Europeiska gemenskapernas
egna medel (2000/597/EG)**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner rådets beslut av den 29 september 2000 om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel. Beslutet träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter

mottagandet av den sista av de anmälningar som gäller den nationella behandlingen. Beslutet tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2002, frånsett artiklarna 2.3 och 4, vilka tillämpas retroaktivt fr.o.m. den 1 januari 2001.

MOTIVERING

**1. Bakgrunden till rådets beslut
om systemet för Europeiska
gemenskapernas egna medel**

Europeiska rådet godkände vid sitt möte i Berlin den 24—25 mars 1999 vissa lösningar för att göra unionens ekonomiska ramar rättvisare och uppmanade Europeiska gemenskapernas kommission, nedan kommissionen, att förbereda ett nytt förslag om de egna medlen. Den 8 juli 1999 lade kommissionen fram ett förslag till rådets beslut om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel.

Frågan behandlades i Europeiska unionens råds, nedan rådets, arbetsgrupp för ekonomiska frågor hösten 1999. Arbetsgruppen nådde enighet om bestämmelseförslagen i beslutet, frånsett en teknisk bilaga i anknytning till beräkningssättet för att korrigera obalanser i budgeten till förmån för Förenade kungariket, nedan Förenade kungarikets rabatt. På begäran av Europaparlamentet hölls ett samrådsmöte mellan rådet och parlamentet den 20 juli 2000. Rådet konstaterade enhälligt att det inte kunde godta de ändringsförslag som parlamentet hade lagt fram. Vid samrådsmötet föreslog kommissionen som sin egen ståndpunkt för åstadkommande av en beslutslösning att den före utgången av

2004 skulle kunna avge en rapport om systemets funktionsduglighet. Kommissionens förslag kunde godtas av både rådet och parlamentet. Den 29 september 2000 fattade rådet beslut om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel, nedan rådets beslut, vilket rådets ordförande den 10 oktober 2000 har tillställt myndigheterna i Finland. I rådets beslut ingår fem uttalanden och en beskrivning av metoden för beräkning av Förenade kungarikets rabatt. Rådets beslut skall ratificeras i alla medlemsländer, varför det har sänts till medlemsländerna för åtgärder.

**2. Grunderna för det nuvarande
systemet**

Europeiska gemenskapernas egna medel är inkomster som beviljas för finansiering av budgeten. De tillhör gemenskapen utan särskilda beslut av de nationella myndigheterna. Det slutliga fastställandet av Europeiska gemenskapernas allmänna budget förpliktar varje medlemsstat att ställa de bidrag som föranleds av budgeten till gemenskapens förfogande. De egna medlen delas med stöd av beslutet in i s.k. traditionella egna medel, dvs. jordbruksavgifter, sockeravgifter och tullar, samt övriga egna medel, såsom

momsmedel som grundar sig på medlemsländernas underlag för mervärdesskatt och en "fjärde avgift" baserad på bruttonationalinkomsten, nedan BNI och BNI-avgift. För de egna medlen fastställs ett övergripande tak som utgör en andel av gemenskapens BNI. Det fastställda taket för de egna medlen begränsar utgiftsutvecklingen. Taket för de egna medlen utgör numera 1,27 % av BNI.

2.1. Traditionella egna medel

Jordbruks- och sockeravgifter

I dessa avgifter inräknas avgifter och bidrag samt tilläggs- eller utjämningsbelopp som överenskommits för handel med tredje land inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitikerna samt avgifter som överenskommits inom ramen för de gemensamma marknadsarrangemangen gällande socker.

Tullar

Tullarna är tullar enligt Gemensamma tulltaxan och andra av gemenskapens institutioner fastställda tullar för handel med tredje land samt tullar på varor som omfattas av Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen. Jordbruksavgifterna och tullarna uppbärs av myndigheterna i varje medlemsstat och redovisas till gemenskapen. I provision för uppbörden av traditionella egna medel behåller medlemsstaterna i samband med redovisningen 10 % av de avgifter och tullar som de har uppburit. I Europeiska gemenskapernas allmänna budget beaktas dessa uppbördsprovisioner som negativa inkomster.

2.2. Övriga egna medel

Momsmedel

Momsmedlen bestäms genom tillämpning av en enhetlig skattesats på ett harmoniserat underlag för beräkning av mervärdesskatt. Beräkningsunderlaget för mervärdesskatt omfattas av begränsningar genom vilka momsmedlens regressiva aspekter jämkas.

Förenade kungarikets rabatt

Förenade kungariket får rabatt på den mervärdesskattebaserade avgiften. Rabatten finansieras genom att de andra medlemsländernas motsvarande avgift höjs. Tysklands andel i rabatten reduceras med en tredjedel, vilken också finansieras genom att de andra medlemsländernas andel höjs. Båda höjningarna genomförs i enlighet med medlemsländernas BNI-andelar.

BNI-avgift

Till de egna medlen hänförs också en "fjärde avgift" som grundar sig på medlemsstaternas sammanräknade BNI och bestäms med hjälp av en procentsats som fastställs särskilt. Syftet med den är att utgöra kompletterande medel för säkerställande av balansen mellan utgifterna och inkomsterna i budgeten.

Vid beräkningen av BNI-avgiften skall det europeiska nationalräkenskapssystemet från 1979, nedan ENS 79, iakttas under den tid det nuvarande beslutet om egna medel är i kraft.

3. Det huvudsakliga innehållet i rådets beslut

Rådets beslut innehåller bestämmelser för genomförande av Europeiska rådets slutsatser i Berlin beträffande strukturen på Europeiska gemenskapernas finansieringssystem. Innehållet i bestämmelserna refereras i punkt 3.1. I rådets beslut ingår vidare vissa av kommissionen framställda ytterligare bestämmelser som den rättsliga konsekvensen och finansieringssystemets oklanderliga verksamhet förutsätter och som relateras i punkt 3.2.

3.1. Av Europeiska rådet beslutade ändringar i systemet för egna medel

3.1.1. *Successiv minskning av den maximala procentsatsen för mervärdesskattemedel (artikel 2.4 a)*

Vid finansieringen av Europeiska gemenskapernas allmänna budget beaktas de olika medlemsstaternas betalningsförmåga bättre

än förr. I enlighet med detta sänks den maximala procentsatsen för mervärdesskattemedel från nuvarande 1,00 % till 0,75 % under 2002—2003 och till 0,50 % fr.o.m. 2004.

3.1.2. *Höjning av uppbördsprovisionen för traditionella egna medel (artikel 2.3)*

Uppbördsprovisionen för traditionella egna medel (medel som nämns i artiklarna 2.1 a och 2.1 b, i huvudsak tull- och jordbruksavgifter) höjs fr.o.m. 2001 retroaktivt från nuvarande 10 % till 25 % av beloppet för uppburna tullar och avgifter. Artikel 2.3 i rådets beslut ändras i enlighet därmed. Ökningen gäller alla traditionella egna medel som har redovisats efter den 28 februari 2001. I fråga om de traditionella egna medel som redovisas eller borde ha redovisats före denna tidpunkt tillämpas alltjämt en uppbördsprovision om 10 %.

3.1.3. *Tekniska justeringar av Förenade kungarikets rabatt (artikel 4)*

Enligt artikel 4 i rådets beslut neutraliseras Förenade kungarikets exceptionella förmåner, vilka är en följd av att momsunderlaget begränsas samt av att provisionen för uppbörd av traditionella egna medel höjs. Dessutom säkerställs genom den justering av rabatten som företas med anledning av Europeiska gemenskapernas utvidgning att utgifter som inte förminskats före utvidgningen inte heller förminskas efter den. Justeringen sker genom att de sammanlagda utgifterna vid beräkningen av rabatten minskas med ett belopp som motsvarar beloppet av stöd som de stater som ansluter sig har fått före anslutningen. Beloppet av varje justering i samband med utvidgningen beaktas som en permanent justering som skall tillämpas på rabatten under de kommande åren och priskorrigeras med en BNI-deflator.

3.1.4. *Ändring av finansieringen av Förenade kungarikets rabatt (artikel 5.1)*

Den finansiering av rabatten som de andra medlemsstaterna står för ändras så, att Öster-

rike, Tyskland, Nederländerna och Sverige betalar bara 25 % av den andel som de skulle ha betalat, om alla de fjorton medlemsstaterna fullt ut hade deltagit i finansieringen av rabatten.

3.1.5. *Översyn av systemet för egna medel (artikel 9, ny)*

I enlighet med rådets beslut gör kommissionen före den 1 januari 2006 en övergripande översyn av systemet för egna medel, vilken beaktar alla relevanta faktorer, inklusive utvidgningens effekter. Kommissionen har meddelat att den kommer att göra översynen före den 31 december 2004. Vid översynen granskas också Förenade kungarikets rabatt samt det avdrag som beviljats Tyskland, Nederländerna, Österrike och Sverige i fråga om rabattfinansieringen, och i synnerhet utvidgningens effekter på underlaget för beräkning av momsmedlen, närmare. Som ett led i denna översyn undersöker kommissionen också frågan om skapandet av en ny kategori av egna medel för Europeiska gemenskaperna.

3.2. *Ytterligare ändringar av och tillägg till systemet för egna medel*

3.2.1. *Taket för egna medel (artikel 3)*

Taket för egna medel förblir på den nuvarande nivån, 1,27 % av Europeiska gemenskapernas BNI. Tillämpningen av det europeiska nationalräkenskapssystemet som reviderades 1995, nedan ENS 95, höjer BNI jämfört med ENS 79, som nu tillämpas. Finlands bruttonationalprodukt är ca 2 % större enligt det nya sättet att räkna än enligt det tidigare sättet. För att de medel som står till Europeiska gemenskapernas förfogande skall förbli oförändrade måste det nuvarande taket anpassas genom en jämförelse mellan BNI-talen från åren 1998—2000 enligt den gamla och den nya förordningen. Samma tillvägagångssätt tillämpas i det fall att medlemsstaternas nationalräkenskaper i framtiden ändras på så sätt att stora förändringar i BNI-nivån följer.

3.2.2. *Förenkling av sättet att beräkna Förenade kungarikets rabatt (artikel 4)*

I det nuvarande sättet att beräkna Förenade kungarikets rabatt ingår en överflödigg dubbel beräkning som slopas. Förenklingen påverkar inte resultatet av beräkningen.

3.2.3. *Konsekvens vid användningen av icke-periodiserade och periodiserade belopp (artikel 4)*

Den kalkylmall som hänför sig till beslutet ändras så, att alla beräkningar som anknyter till rabatten görs på grundval av periodisera-

de belopp, varvid de preliminära beräkningarna blir konsekventa i förhållande till den slutliga beräkningen av rabatten.

3.2.4. *Mindre ändringar i rådets beslut och bestämmelser som slopas*

Vissa föråldrade eller överlappande bestämmelser slopas.

3.3. **Ekonomiska verkningar**

De ekonomiska verkningarna enligt medlemsland av de olika elementen i rådets beslut anges i följande tabell.

De ekonomiska verkningarna enligt medlemsland under åren 2004–2006 (uppskattat enligt budgetsiffrorna för 2001), milj. euro

	Avgifter totalt enligt det prel. budgetförslaget för 2001	Fördelning, %	Uppbördsprovision för trad. egna medel 10% → 25%	Ändring av Förenade kungarikets rabatt	Sänkning av den maximala %-satsen för moms-medel 1% → 0,5%	Ändringar sammanlagt	Nya avgifter	Fördelning, %	Förändring i fördelning
Belgien	3 559	3,78	-122	67	51	-4	3 555	3,78	0,00
Danmark	1 863	1,98	-6	44	42	80	1 942	2,06	0,08
Tyskland	23 688	25,18	16	-656	-207	-847	22 841	24,28	-0,90
Grekland	1 519	1,61	2	34	-20	16	1 535	1,63	0,02
Spanien	7 035	7,48	21	159	-95	85	7 121	7,57	0,09
Frankrike	15 750	16,74	135	376	-52	458	16 209	17,23	0,49
Irland	1 145	1,22	-5	25	-15	5	1 150	1,22	0,01
Italien	12 130	12,89	94	306	357	757	12 887	13,70	0,80
Luxemburg	222	0,24	2	5	-3	4	226	0,24	0,00
Nederländerna	5 853	6,22	-168	-272	-64	-505	5 348	5,69	-0,54
Österrike	2 322	2,47	13	-136	-21	-143	2 179	2,32	-0,15
Portugal	1 339	1,42	-2	30	-18	10	1 350	1,43	0,01
Finland	1 368	1,45	12	34	20	67	1 435	1,53	0,07
Sverige	2 853	3,03	7	-170	25	-138	2 715	2,89	-0,15
Förenade kungariket	13 427	14,27	0	155	0	155	13 582	14,44	0,16

Den sänkning av Europeiska gemenskapernas inkomster som höjningen av uppbördsprovisionen för traditionella egna medel och sänkningen av procentsatsen för medel som härrör från mervärdesskatt medför kompenseras genom en höjning av den BNI-baserade avgiften. På motsvarande sätt finansieras också den merkostnad, som ändringen av Förenade kungarikets rabatt medför för de andra medlemsländerna, genom en höjning av den BNI-baserade avgiften. Siffrorna i tabellen avspeglar i stora drag läget i slutskedet av övergångsperioden, åren 2004—2006.

Rådets beslut ändrar avsevärt fördelningen av bördan mellan medlemsländerna. Av tabellen framgår att Tysklands finansiella bidrag kommer att sjunka med en knapp procentenhet (850 milj. euro) och Nederländernas med 0,5 procentenheter (500 milj. euro). Sveriges bidrag sjunker med 0,1 procentenheter (140 milj. euro). I stället stiger Italiens bidrag med 0,8 procentenheter (760 milj. euro) och Frankrikes med 0,5 procentenheter (460 milj. euro). Finlands finansiella bidrag stiger med 0,1 procentenheter (70 milj. euro).

Omformningen av Förenade kungarikets rabatt till förmån för nettobetalandena höjer Finlands finansiella bidrag med 35 milj. euro, och sänkningen av procentsatsen för medel som härrör från mervärdesskatten höjer det med 20 milj. euro. Eftersom det inkomstbortfall som ökningen av uppbördsprovisionen medför täcks genom BNI-avgiften, vars betydelse för Finland är större än de traditionella egna medlens, höjer ökningen av uppbördsprovisionen det finansiella bidraget med 12 milj. euro.

4. Beredningen av propositionen

Statsrådet har i enlighet med 54 b § riksdagsordningen den 2 september 1999 till riksdagen översänt en skrivelse med anledning av ett förslag till rådets beslut om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel. (U 28/1999 rd).

Propositionen har beretts vid finansministeriet.

5. Ikraftträdande och behov av riksdagens samtycke

5.1. Ikraftträdande

Enligt artikel 10 i rådets beslut träder beslutet i kraft den första dagen i den månad som följer efter mottagandet av den sista ratificeringsanmälan. Det tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2002. Artiklarna 2.3 och 4 tillämpas dock retroaktivt fr.o.m. den 1 januari 2001. Beräkningen av medlen för åren före 2002 och 2001 och de bestämmelser som skall tillämpas på korrigeringar av obalansen i budgeten tillämpas fortfarande på sådana justeringar och korrigeringar av medlen som gäller dessa år och som görs efter det att det nya beslutet har trätt i kraft.

Med stöd av vad som sägs ovan förutsätter godkännandet av beslutet inte en nationell ikraftträdelseförfattning. Beslutets rättsverkningar följer direkt av fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna, i synnerhet artikel 249.4 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och artikel 161.4 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

5.2. Behov av riksdagens samtycke

Beslut om de egna medlen träffas i enlighet med artikel 269.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och artikel 173.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen: rådet utfärdar enhälligt på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet bestämmelser om systemet för gemenskapens egna medel, vilka bestämmelser det rekommenderar för medlemsstaterna att anta i överensstämmelse med deras respektive konstitutionella bestämmelser. Det förfarande som iaktas innebär att lagstiftningsmakten delvis återbördas till medlemsstaterna.

Rådets beslut om systemet för egna medel innebär ett ingrepp i riksdagens budgetmakt. Rådets beslut skall anses vara en sådan internationell förpliktelse som förutsätter riksdagens godkännande enligt 94 § 1 mom. grundlagen.

Beslut om riksdagens godkännande bör enligt 94 § 2 mom. grundlagen fattas med enkel majoritet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås

*att Riksdagen godkänner rådets
beslut om systemet för Europeiska
gemenskapernas egna medel
(2000/597/EG).*

Helsingfors den 15 december 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Sauli Niinistö*